

„Schronisko pod Baranią Górą” rodzinnym domem Zdzisława Gasza

W roku obecnym „Schronisko pod Baranią Górą” obchodzi 100-lecie działalności. Niby nic takiego – obecnie mamy wiele takich jubileuszy. Ten jednak jest wyjątkowy. Wyjątkowy głównie dlatego, że związany z rodziną mieszkańca Piechowic Zdzisława Gasza.

Zdzisław Gasz Członek Honorowy PTTK, PTSM i LOP wpisał się na stałe w historię rozwoju turystyki i krajoznawstwa w naszym regionie. Spod jego ręki wyszło wielu przodowników turystyki górskiej. To on zarządzał i doprowadzał do świetności poszczególne schroniska młodzieżowe.

Foto: Krzysztof Tęcza

Zdzisław Marian Gasz, syn Ryszarda i Heleny, urodził się 8 grudnia 1937 roku w „Schronisku pod Baranią Górą”. W swoim życiu zaznał wiele dobrego ale i borykał się z wieloma przeciwnościami losu. Lata swojej młodości kiedy to jego rodzice prowadzili schronisko nie należały do najłatwiejszych. Najpierw były kłopoty związane z odwiedzinami żołnierzy niemieckich podczas II wojny światowej. Później, po jej zakończeniu, były kłopoty związane z wizytami oficjeli nowych władz oraz szabrowników i partyzantów. Całe szczęście rodzina Gaszów wytrwała.

Wracając do oficjalnego otwarcia Schroniska „U źródeł Wisły”, bo tak pierwotnie się nazywało, już w 1924 roku Oddział Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Katowicach przejął od Lasów Państwowych nieużytkowany pałacyk myśliwski Habsburgów, doprowadzając do otwarcia w 1925 roku schroniska. Pierwszymi zarządcami zostali Karol i Teresa Kroker. To oni

zainicjowali budowę szlaków turystycznych w rejonie Baraniej Góry. Były to szlaki zarówno letnie jak i narciarskie. W 1928 roku spowodowali powstanie pierwszej na Śląsku skoczni narciarskiej, na której odbyły się międzynarodowe zawody z udziałem Stanisława Marusarza i Bronisława Czecha.

Foto: Krzysztof Tęcza

W 1935 roku, po wyjeździe Krokerów schronisko przejmuje Ryszard Gasz, do tej pory pracujący u nich. Rok później żeni się on z Heleną, siostrą Teresy Kroker. Z tego związku rodzi się dwoje dzieci: Zdzisław (1937) i Jan (1942). Rodzice Zdzisława zarządzają schroniskiem do 1952 roku. Ponieważ w 1951 roku zarząd nad schroniskiem przejmuje PTTK Cieszyn od tej pory obiektem aż do 1973 zajmowali się kolejni dzierżawcy. W 1979 roku otwarto nowe murowane schronisko, a w 1987 przeniesiono stary budynek do Wisły i przekazano na siedzibę ZO PTTK Wisła. W 1994 roku w budynku gospodarczym zwanym Goprówką utworzono Centralny Ośrodek Kultury Turystyki Górskiej PTTK „U źródeł Wisły”.

Zdzisław Gasz po ukończeniu studiów geograficznych na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Wrocławskiego w 1961 roku osiadł na stałe w Piechowicach. Tam dał się poznać jako niezwykle działacz społeczny. Organizował wiele imprez turystyczno-krajoznawczych, m.in. Jeleniogórskie Rajdy Młodzieży Szkolnej „Kuratorka”, Rajd Działwy Szkolnej „Piechotka”. Najbardziej znanym jego dziełem był Ogólnopolski Kurs Nauczycieli kandydatów na Przodowników Turystyki Górskiej.

Za swoje zasługi został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. A dzięki swoim umiejętnością został Honorowym Przodownikiem Turystyki Pieszej oraz Turystyki Górskiej. Jest przewodnikiem sudeckim uważanym przez swoich kolegów za wzór. Chętnie dzieli się swoją wiedzą oraz wspomnieniami przypominającymi ważne wydarzenia. Oprócz tego jest autorem kilkudziesięciu książek poświęconych turystyce.

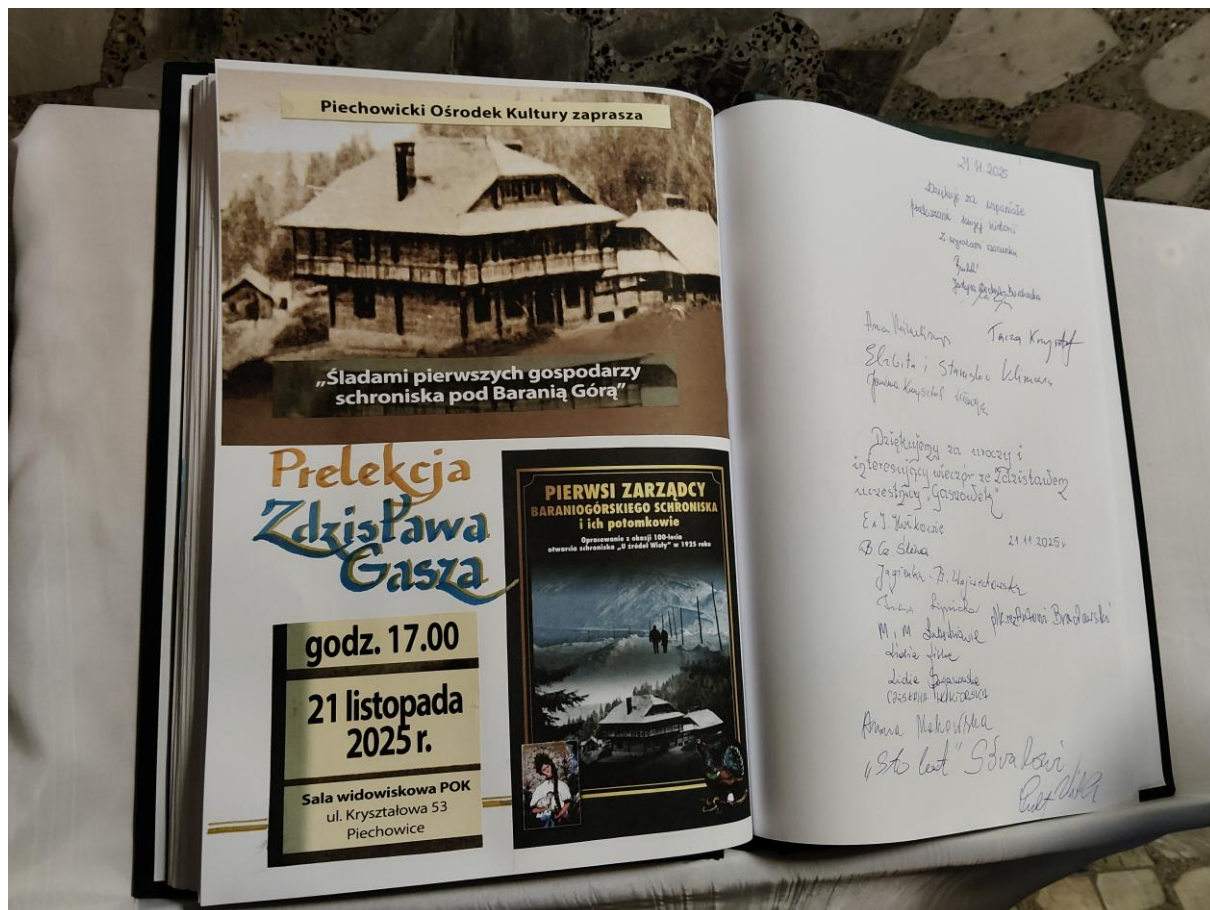

Foto: Krzysztof Tęcza

Nic też dziwnego, że z okazji 100-lecia działalności „Schroniska pod Baranią Górą” prowadzonym przez jego rodziców, miejsca gdzie się urodził, odwiedził je ponownie przypominając gościom dawne ciężkie czasy oraz dzieląc się swoimi wspomnieniami spisanyymi w wydanej książce pt. „Pierwsi zarządcy baraniogórskiego schroniska i ich potomkowie”.

My, mieszkańcy Ziemi Jeleniogórskiej mieliśmy szczęście uczestniczyć w specjalnym spotkaniu zorganizowanym przez Piechowicki Ośrodek Kultury podczas którego Zdzisław Gasz podzielił się z nami swoimi wrażeniami z podróży sentymentalnej do miejsca swojego urodzenia. Zainteresowanie spotkaniem było tak duże, że chętni ledwo zmieścili się w sali. Zdzisławowi podziękował burmistrz Piechowic pan Radosław Burchacki a wsparcia udzielił Marcin Gajewiak – założyciel i właściciel Muzeum Historii Miedzianki i Wielkich Wojen 1914-1945. To właśnie do tego muzeum Zdzisław Gasz przekazał swoją kolekcję szabel obejmującą egzemplarze od XVI wieku po czasy współczesne.

Marcin Gajewiak towarzyszył Zdzisławowi Gaszowi w tej niezwykłej podróży oraz uczestniczył w obchodach jubileuszu 100-lecia schroniska, które odbyły się w dniach 12-14 września 2025 roku.

Spotkanie zakończyło się życzeniami 100-lat oraz wyrazami szacunku i uznania osiągnięć naszego Wielkiego Kolegi Zdzisława Gasza.

Krzysztof Tęcza